

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Vtrum tentare Deum sit grauius peccatum, quàm superstitio? 4

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

Et ideò ad irreligiositatem pertinet quòd ex incertitudine fidei homo aliqua faciat, quæ ad diuinam irreuerentiam pertinent, cuiusmodi est tentare Deum: & ideò est irreligiositatis species.

Ad secundum dicendum, quòd ille qui ante orationem animam suam non præparat, dimittendo, si quid aduersum aliquem habet, vel aliàs ad deuotionem se non disponendo: non facit quod in se est, vt exaudiatur à Deo: & ideò quasi interpretatiua tentatio videatur ex præsumptione, seu indiscretionem prouenire; tamen hoc ipsum ad irreuerentiam Dei pertinet, vt homo præsumptuosè, & sine debita diligentia se habeat in his quæ ad Deum pertinent. Dicitur enim 1. Petr. 5. Humiliamini sub potenti manu Dei. Et 2. ad Timoth. 2. sollicitè cura, te ipsum probabilem exhibere Deo. Vnde etiam huiusmodi tentatio, irreligiositatis species est.

Ad tertium dicendum, quòd in comparatione ad Deum, qui nouit cordis abscondita, non dicitur aliquis dolosè postulare, sed per respectum ad homines. Vnde dolus per accidens se habet ad tentationem Dei. Et propter hoc non oportet quòd tentatio Dei directè opponatur veritati.

ARTIC. IV.

Vtrum tentatio Dei sit grauius peccatum quàm superstitio?

320

AD quartum sic proceditur. Videtur, quòd tentatio Dei sit grauius peccatum quàm superstitio. Maior enim pena pro maiori peccato inferitur. Sed grauius est punitum in ludæis peccatum tentationis Dei, quàm peccatū idololatriæ, quod tamen est præcipuum inter superstitiones: quia pro peccato idololatriæ interfecit sunt ex eis tria millia hominum, vt legitur Exodi trigesimo secundo; pro peccato autem tentationis omnes vniuersaliter in deserto perierunt, terram promissionis non intrantes: secundum illud Psal. 94. Tentauerunt me patres vestri. Et postea subditur,

dicitur, Quibus iuravi in ira mea, si introibunt in requiem meam. Ergo tentare Deum est grauius peccatum, quam superstitio.

¶ 2 Præterea, Tanto aliquod peccatum videtur esse grauius, quanto magis virtuti opponitur. Sed irreligiositas, cuius species est tentatio Dei, magis opponitur virtuti religionis, quam superstitio, quæ habet aliquam similitudinem cum ipsa. Ergo tentatio Dei est grauius peccatum quam superstitio.

¶ 3 Præterea, Maius peccatum videtur esse irreuerenter se habere ad parentes, quam reuerentiam parentibus debitam, alijs exhibere. Sed Deus est honorandus à nobis sicut omnium pater, ut dicitur Malac. 1. Ergo maius peccatum esse videtur tentatio Dei, per quam irreuerenter nos habemus ad Deum, quam idololatria, per quam reuerentia Deo debita, exhibetur creaturæ.

Sed contra est, quod super illud Deuteronomij decimo septimo, Cum reperti fuerint apud te, &c. dicitur * glossa, Lex errorem & idololatriam maximè deestatur. Maximum enim scelus est honorem creatoris impendere creaturæ.

*gl. f. ord.
in princ.
c. 17.*

RESPONDEO dicendum, quod in peccatis quæ religioni aduersantur, tanto aliquid grauius est, quanto magis diuinæ reuerentiæ aduersatur. Cui quidem minus aduersatur, quod aliquis de diuina excellentia dubitet, quam quod contrarium per certitudinem sentiat. Sicut enim magis est infidelis, qui in errore confirmatus est, quam qui de veritate fidei dubitat; ita etiam magis contra Dei reuerentiam agit, qui suo factio protestatur errorem contra diuinam excellentiam, quam qui protestatur dubitationem. Superstitiosus autem protestatur errorem, ut ex dictis patet. Ille autem qui tentat Deum verbis vel factis, protestatur dubitationem de diuina excellentia, ut dictum * est. Et ideo grauius est peccatum superstitionis, quam peccatum tentationis Dei.

2. 2. c. 1.

Ad primum ergo dicendum, quod peccatum idololatriæ non fuit punitum illa pena, quasi sufficiens; sed in

in posterum pro illo peccato grauior pœna referu-
batur. Dicitur enim Exod. 32. Ego autem in die
vltionis visitabo hoc peccatum eorum.

Ad secundum dicendum, quod superstirio habet si-
militudinem cum religione, quantum ad materialem
actum, quem exhibet, sicut religio; sed quantum
ad finem, plus contrariatur ei, quam tentatio Dei;
quia plus pertinet ad diuinam irreuerentiam, vt di-
ctum * est.

*in corpo-
re arti.*

Ad tertium dicendum, quod de ratione diuinæ ex-
cellentie est, quod sit singularis & incommunicabilis.
Et idem idem est contra diuinam reuerentiam agere
aliquid, & diuinam reuerentiam alteri communicare.
Non est autem similis ratio de honore parentum, qui
potest, sine culpa, alijs communicari.

QVÆST. XCVIII.

De periurio, in quatuor articulos diuisa.

D Binde considerandum est de periurio. Et circa
hoc quaruntur quatuor.

- ¶ Primo, vtrum falsitas requiratur ad periurium?
- ¶ Secundo, vtrum periurium semper sit peccatum?
- ¶ Tertio, vtrum semper sit peccatum mortale?
- ¶ Quarto, vtrum peccet ille qui iniungit iuramen-
tum periuro?

ARTIC. I.

*Vtrum falsitas eius quod in iuramento confirmatur,
requiratur ad periurium?*

521
*inf. 9. 12.
a. 3. ad 3.
et 3. def.
12. a. 4.
* q. 89. a.
3. c. 1. de
crim. fal-
si.*

AD primum sic proceditur. Videtur, quod falsitas
eius quod in iuramento confirmatur, non requi-
tatur ad periurium. Vt enim supra dictum *, sicut
veritas debet concomitari iuramentum, ita etiam
iudicium, & iustitia. Sicut ergo incurritur periurium
per defectum veritatis: ita etiam per defectum
iudicii, puta, cum aliquis indiseretè iurat; & per
defectum iustitie, puta cum aliquis iurat aliquid il-
licitum.

¶ 2. Præterea, Illud per quod aliquid confirmatur,
potius esse videtur eo, quod confirmatur per illud,
sicut